

LUURETEENISTUSE-EESKIRI

TALLINN
KAITSEVÄGEDE STAABI VÄLJAANNE
1933

Kinnitan ajutiseks tarvitamiseks.
23. detsembril 1932. a.

A. Tõnisson,
kindralmajor,
Kaitseminister.

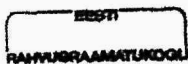
LUURETEENISTUSE-EESKIRI

TALLINN
KAITSEVÄGEDE STAABI VÄLJAANNE
1933

Riigi trükikoja trükk.

1-00-01688

SISUKORD.

I p e a t ü k k.

	Lk.
A. Üldmõisted	5
B. Teadetekogumise juhtimine	3
D. Luureorganid, -abinõud ja -allikad	9
E. Luureteadete analüüs, süntees, arvestamine ja levitamine	12

II p e a t ü k k.

Luureteenistuse-organid ja nende funktsioonid.

A. Üldpõhimõtted	17
B. Luureteenistus Kaitseväge Ülemjuhataja staabi luure- osakonnas	19
D. Luureteenistus diviisi staabis.	
a) Diviisi staabi luurejaoskond	20
b) Raadioluure	22
d) Suurtükiväe luure	22
E. Luureteenistus brigaadi staabis	23
G. Luureteenistus väeosas.	24

Lisad.

Nr. 1 — Juhendid sõjavangide, sõjavangist põgenenud oma kaitseväelaste, sõjapõgenikkude ja kohalikkude elanikkude küsitlemiseks.	29
Nr. 2 — Luurekava.	34
Nr. 3 — Luurepäevaraamat.	35
Nr. 4 — Vastase jõudude lahingukoosseisu tabel.	36
Nr. 5 — Diviisikaart.	37
Nr. 6 — Rügemendi-kaart.	40
Nr. 7 — Luureteadete-kokkuvõte.	41
Nr. 8 — Küsimustik sõjavangi küsitlemiseks väeosas.	42
Nr. 9 — Küsimustik sõjavangi küsitlemiseks väekoondise staabis.	44
Nr. 10 — Sõjavangi küsitlemisleht.	46
Nr. 11 — Vastaselt võetud dokumentide ülevaatus akt.	47
Nr. 12 — Vastaselt võetud kirjade ülevaatus akt.	48
Nr. 13 — Asitõenduste-esemete ülevaatus akt.	49
Nr. 14 — Asitõenduste nimestik.	50

Luureteenistusest üldse.

A. Üldmõisted.

§ 1. Luureteenistuse eesmärgiks on hankida andmeid ja luua ülevaade:

- a) vastase sõjalistest jõududest, nende tegevusest ja kavatsustest;
- b) maastikust ja seal leiduvatest esemetest, mida vastane on ehitanud või kohastanud sõjaliseks otstarbeks;
- d) vaenulise riigi rahvast, sise- ja välispolitilisest olukorrast ja majanduslikust seisukorrast;
- e) elanikkonna politilisest ja majanduslikust seisukorrast oma territooriumil;
- g) oma vägede moraalsest seisukorrast.

Õige ja küllaline ülevaade nende elementide kohta kergendab juhile otsuse võtmist ja aitab vältida ootamatusi.

- § 2. Luureteenistus sisaldab järgmisi tegevusi:
- teadetekogumise juhtimine;
  - teadetekogumine ehk luure;
  - saadud teadete analüüs ja süntees;
  - kogutud luureandmete arvestamine ja levitamine.

§ 3. Teadetekogumise juhtimine seisab luureülesannete ülesseadmises ja luureorganite ning -abinõude (§ 4) plaanikindlas tegevusserakendamises eesmärgiga tagada:

- vajalikkude teadete saamine õigeaegselt;
- teadete edaspidine pidev juurdevool.

§ 4. **Teadetekogumise** ehk **luure** moodustab kõik see, mis tehakse luureteadete vahetuks saamiseks.

Luureteateks võib olla iga dokument, asitõendus, tähelepanek, kuuldus j.n.e., mis aitab selgitada § 1 nimetatud objekte, nende omadusi, tegevust, seisukorda j.n.e.

Luureorganiteks on kõik kaitseväge osad või isikud, kes võtavad osa teadetekogumisest sellekohase eriülesandega.

Luureteenistuse-organiks nimetatakse juhi staabi tööaparaati luureteenistuse alal (luureosakond, luurejaoskond, luureohvitser, luureallohvitser).

Luureabinõuks ehk **luurevahendiks** on teadetekogumiseks kasutatavad tehnilised abinõud (raadio-goniomeetrilised jaamad, telefonikõnede pealtkuulamisaparaadid j.n.e.).

Luureallikateks võivad olla mitmesugused asitõendused ja materjalid, millistest võib ammutada luureteateid, samuti isikud, kes neid teateid annavad luureorganitele.

§ 5. Luureteated, eriti vastase kohta käivad, on harilikult katkendilised, puudulikud ja mõnikord üksteisele vasturääkivad. Neid on vaja koondada, süstematiseerida ja kriitiliselt hinnata. Nimetatud toimingud moodustavad **teadete analüüsi**, mille tulemuseks peab olema tervikpilt olukorrast.

Üldpilt luureandmete varal loodud, tuleb kaaluda vastase tegevusevõimalusi, nende tõenäolisust ja teha järeldused vastase võimaliku tegevuse kohta. See toiming moodustab **luureteadete sünteesi**.

§ 6. Kord loodud pilt ülalloendatud (§ 1) luureobjektide kohta on muutuv ajas ja ruumis ning saadud teated või teadete analüüsist selgunud asjaolud kaotavad oma väärtuse, kui nad ei saa teatavaks asjasthuvitatuile **õigeaegselt**. Sellepärast need tea-

ted ja asjaolud tehakse teatavaks kõrgemale juhatuseastmele, alluvatele ja naabritele (**teadete levitamine**).

§ 7. Luureteenistusest võtavad osa juhid, staabiülemad, luureteenistuse-organid ja luureorganid järgmiselt.

- a) **Juht** hoolitseb luure õigeaegse organiseerimise eest. Selleks ta annab luureülesanded, s. o. määrab kindlaks, mida, mis ajaks ja millises järjekorras tuleb selgitada. Ühtlasi juht määrab luureks tarvisminevad jõud ja abinõud, kui nad ei ole alaliselt luureteenistuse-organi käsutuses.
- b) **Staabiülem** hoolitseb luureteenistuse-organi organiseerimise ja ettevalmistuse eest, korraldab luuret juhilt saadud ülesannete kohaselt ja kannab vastutust luureteenistuse-organi tegevuse eest.
- d) **Luureteenistuse-organ** teostab teadetekogumise juhtimist tehniliselt, töötab läbi saadud luureandmed (analüüs ja süntees), arvestab ja levitab neid staabiülemalt saadud juhtnööride järgi.
- e) Väekoondiste, väeosade või nende allüksuste **luureorganid** toimetavad teadete kogumist neile antud konkreetsete ülesannete põhjal ja vastavate eeskirjade alusel.

§ 8. Luure jaguneb **sise-** ja **välisluureks** vastavalt sellele, kas luuratav objekt asetseb vastase või meie võimupiirkonnas.

Siseluure ülesandeks on nende asjaolude selgitamine, mis võivad vähendada oma vägede võitlustahet ja lahinguvõimet (§ 1 p.p. e ja g), ja võitlus vastase salaluure vastu. Siseluuret toimetatakse erijuhtnööride järgi.

Välisluure eesmärgiks on selgitada § 1 p.p. a, b ja d näidatud tegureid.

B. Teadetekogumise juhtimine.

§ 9. Teadetekogumise juhtimisest võtavad osa **juht, staabiülem ja luureteenistuse-organ** § 7 näidatud ulatuses.

§ 10. Vastavalt saadud ülesandele ja olukorrale, milles väekoondisel (väeosal) tuleb teotseda, juht määrab kindlaks, **mille kohta, missugustes suundades või raioonides ja missuguseks tähtajaks ta vajab andmeid**. Need juhilt saadud luureülesanded on luureteenistuse-organile aluseks teadetekogumise tehnilisel juhtimisel.

§ 11. Saanud juhilt ülesanded luure alal, luureteenistuse-organ koostab **luurekava** (lisa nr. 2) staabiülema poolt antud juhtnõrde järgi. Peale juhilt saadud ülesannete on tema koostamise aluseks:

- oma vägede paigutus ja seisukord;
- olemasolevad luureandmed vastasest;
- kasutada olevad luureorganid, -abinõud ja -allikad;
- aeg nõutavate teadete kogumiseks.

Luurekava kirjutatakse alla staabiülemalt ja luureteenistuse-organi juhilt. Luurekavast informeerib staabiülem ka juhti.

§ 12. Luurekavas ettenähtud luureorganid ja -abinõud rakendatakse tegevusse luure erikäskude põhjal. Erijuhtumitel võib olla kasulik luurekava saatmine alluvatele staapidele, et võimaldada viimastel koordineerida oma tegevust kõrgema staabi luureteenistuse-organi kavatsustega.

§ 13. Luure erikäsus tähendatakse:

- teated olukorrast;
- täppis ülesanne luureorganile;
- teatiste saatmise aeg, koht ja viis (kui tarvis);
- side teiste luureorganitega;
- mis teha pärast ülesande täitmist.

Luure erikäsud antakse üldises korras. Luureteenistuse-organi poolt koostatud luure erikäsk peab olema kokkukõlas operatiivosakonna (-jaoskonna) kavatsustega.

§ 14. Alati vahelduvas sõjaolukorras kaotavad ka kõige väärtuslikumad luureandmed oma tähtsuse, kui nad ei saabu õigeaegselt. See nõuab teatiste kiiret edasitoimetamist, millele peab tarbekorral kaasa aitama ka iga asjast otseselt mittehuvitatud kaitseväelane.

Tuleb meeles pidada, et luureorgan suudab anda teateid õigeaegselt vaid siis, kui temale määratakse jõukohane ülesanne ajas ja ruumis ja antakse juurde vajalikud sideabinõud.

Teatiseid saadetakse edasi alluvuse järjekorras, kuid õigeaegne teadete saamine on niivõrra tähtis, et erakorralistel juhtumitel tuleb luureorganitel saadud andmetest informeerida eeskätt ja vahetult seda väeosa (allüksust), kes on neist kõige enam huvitatud ja saab neid kasutada. Selline vahetu informatsiooni andmine ei vabasta luureorganit ettekande tegemisest juhile, kelle korraldusel toimetati luuret.

§ 15. Luure peab olema **pidev**. Pidevus saavutatakse luureorganite ja -abinõude **otstarbekohase** ja kokkuhoidliku kasutamise, kusjuures osa neist peab olema alati varus.

Luureorganite otstarbekohase kasutamise eeltingimuseks on neile selgete, konkreetsete ja jõukohaste ülesannete andmine, nende tegevuse koordineerimine ja vastase ning tema tegevuseviiside tundmine.

D. Luureorganid, -abinõud ja -allikad.

§ 16. Luureorganiteks, -abinõudeks ja -allikateks võivad olla:

— väeliigid (väeliikide luure);

- teadetekogumist toimetavad isikud (juhi või tema staabi koosseisu kuuluvate ohvitseride isiklik luure ja vaatlus);
- salajased kaastöölised (salaluure);
- tehnilised abinõud (raadio-goniomeetrilised jaamad, telefonikõnede pealtkuulamisaparatuurid, kõla- ja helgimõõte jaamad j.n.e.);
- sõjavangid, ülejooksikud, sõjapõgenikud, kohalikud elanikud ja tabatud riigivastased poliitilised tegelased;
- ajakirjandus;
- posti- ja telegraafisaadetised;
- mitmesugused asitõendused.

See loetelu ei ole lõplik. Sõjapidamise vahendite lakkamatu täiendamise ja arenemisega ning sellest tingitud kaitseväge organisatsiooni ja võitluseviiside muutumisega käib rööbiti kaasas luureabinõude ja luureorganite juurdekasv.

§ 17. Väeliikide luuret, juhi või tema staabi koosseisu kuuluvate ohvitseride isiklikku luuret ja luuret tehniliste abinõudega käsitletakse vastavates eeskirjades.

§ 18. **Salaluure** on teadete kogumine isikute kaudu, kes teotsevad salaja või mitmesuguste ettekäanete all kas vastase poolel või kohtades, kus on võimalik saada teateid vastase kohta.

§ 19. Salaluure võib saada teateid seisukorra kohta vastase tagalas ja sisemaal, suuremate operatsioonide ettevalmistuse, poliitiliste ja majanduslike võitluseabinõude tarvitamisviiside, mobiliseeritavate aastakäikude, reserv-vägede loomise, sõjatööstuse j.n.e. üle. Ühtlasi ta peab võitlust vastase salaluurega, selgitab kohalikkude elanikkude meeleolu ja oma vägede moraalsel väärtust.

Salaluuret toimetatakse erijuhtnõõride järgi.

§ 20. Sõjavangide, ülejooksikute, sõjapõgenik-
kude ja kohalikkude elanikkude küsitlemist toime-
tatakse lisas nr. 1 toodud juhendite järgi.

§ 21. **Asitõendusteks**, millest võib ammutada
teateid vastase üle, on mitmesugused dokumendid,
nagu vastase käsud, juhendid, ametlik kirjavahetus,
välikirjavahetuse-raamatud, kaitseväelaste päevikud
ja erakirjad, topograafilised kaardid, skeemid j.n.e.,
samuti igasugused kraamivarustise asjad, relvad,
laskemoon, mürsu- või pommikillud j.n.e.

§ 22. Asitõendusi peab koguma iga väeliik ja
eriteenistus, toimetades nad edasi: esemed — eriti
selleks määratud kogumiskohtadesse, dokumendid
— väekoondise luureteenistuse-organile.

Üksikutel asitõendustel ei näi olevat pealis-
kaudse vaatluse juures mingit tähtsust, kuid põhjalik
uurimine võib anda väärtuslikke tulemusi. Selle-
pärast on iga kaitseväelase kohuseks saata kõik lei-
tud asitõendused alluvuse korras väekoondise staapi.

§ 23. Asitõendustest omavad suurima tähtsuse
operatiivkäsud, eriti kui nad saadi operatsiooni eel
või alul. Nende abil on võimalik paljastada vastase
jõud ja kavatsused. Teiste asitõenduste uurimise
kaudu võib saada teateid vägede koondamise, ümber-
paigutuste, tegevuseviiside, kaotuste, tarvitusel ole-
vate relvade süsteemi ja kaliibri, rahva meeleolu
j.n.e. kohta.

§ 24. Asitõenduste uurimine nõuab süvenemist,
erilisi uurimisvahendeid ja meetodeid, vastase orga-
nisatsiooni, relvastuse ja tegevuseviiside põhjalikku
tundmist j.n.e., sellepärast ta toimub normaalselt
kõrgemate staapide luureteenistuse-organites. Väe-
osad toimetavad vaid asitõenduste esialgset üle-
vaatust eesmärgiga ära kasutada kiire iseloomuga
teateid.

Luureteenistuse-organid varustatakse täpsate abinõudega asitõenduste uurimiseks. Tarbekorral võtavad sellest toimingust osa eriteadlased väljaspoolt luureteenistuse-organi koosseisu.

§ 25. Vaenulise riigi ja neutraalriikide ajakirjandus, hoolimata sõjatsensuurist, võib sisaldada väärtuslikke teateid vastase kohta.

Ajakirjanduse uurimine nõuab ettevaatust, et mitte võtta valeteateid tõelistena.

§ 26. Posti- ja telegraafisaadetiste, kodumaa ajakirjanduse ja telefonikõnede järjekindel kontrollimine annab tähtsaid teateid rahva ja sõjaväe meeleolu, mitmesuguste väärnähtuste j.n.e. kohta.

Teadetekogumine sel teel on sõjatsensuuri asutiste ülesandeks ja ta teostatakse Sõjatsensuuri määruse alusel.

E. Luureteadete analüüs, süntees, arvestamine ja levitamine.

§ 27. Luureteadete **analüüsi** ja **sünteesi** teevad: Kaitsevägede Ülemjuhataja staabis, väekoondistes ja väeosades — luureteenistuse-organ, tarbekorral ka staabiülem, väiksemates üksustes — juht.

Eriväelike ja tehniliste abinõude kohta käivate teadete tõlgendamise võtavad osa vastavad eriteadlased. Kui luureteenistuse-organi koosseisus puuduvad sellised eriteadlased, siis tuleb ülalnimetatud teated anda sisuliseks hindamiseks vastavatele väelikele või eriteenistuste juhtidele.

Juhi, eriti aga tema staabiülema kohuseks on kontrollida teadete hindamist ja tõlgendamist, nõudes igakord, kui see on tarvilik, materjalide esitamist, millele põhjeneb tehtud süntees.

§ 28. Luureteadete analüüs seisab luureandmete koondamises, **süsteematiseerimises** ja **kriitilises hindamises** (§ 5).

Luureteadete süstematiseerimine on tähendatud teadete klassifitseerimine nende sisu, saamisaja, allikate või mõne muu tunnuse järgi eesmärgiga hõlbustada antud küsimuste uurimist.

Luureteadete kriitilise hindamise all tuleb mõista süvenemist nende sisusse, nende võrdlemist olemasolevate andmetega, allikate usalduseväärilikkuse selgitamist, s. o. kelle kaudu ja missugustes tingimustes on teade saadud, ja seal toodud asjaolude kaalumist ühenduses üldise olukorra tingimustega, et kindlaks teha teadete **tõepärasus, sisuline väärtus ja iseloom.**

Teadete kriitilise hindamise ja õige tõlgendamise eeltingimuseks on täielik lahtiütlemine igasugustest eelarvamistest.

§ 29. Kriitilise hindamise tagajärjel luureteenistuse-organ jaotab luureteated **täiesti kindlateks (TK), võimalikkudeks (V), kahtlasteks (K) ja ekslikkudeks (E).**

Täiesti kindlateks võib pidada harilikult luureandmeid, mis põhjenevad vastavatel dokumentidel või on kontrollitud teiste organite, abinõude või allikate kaudu.

§ 30. Luureteadete analüüsi tuleb toimetada niiviisi, et tema tulemuseks oleksid võimalikult pea **järeldused** üldise õige pildi saamiseks uuritavast objektist (**süntees**).

Kui taktikaline olukord seda nõuab, määrab staabiülem või juht tähtaja, milleks analüüs ja süntees tulevad lõpule viia.

§ 31. Luureteenistuse-organ korraldab ja arvestab kõik luureandmed niiviisi, et oleks hõlpus saada ülevaadet vastase jõudude grupeerimisest, dislokatsioonist, lahingukoosseisust, tegevusest, kavatsustest j.n.e. Selleks peetakse välisluure alal järgmised dokumendid:

- luurepäevaraamat;
- vastase lahingukoosseisu tabel;
- vastase väekoondiste (väeosade) kaart;
- luurekaart (luureskeem).

§ 32. **Luurepäevaraamatusse** (lisa nr. 3) märgitakse suusõnal saadud luureandmed selleks, et mõned neist ei jääks kasutamata.

§ 33. **Vastase jõudude lahingukoosseisu tabel** (lisa nr. 4) annab ülevaate vastase jõudude grupeerimisest antud operatiivsuunas, s. o. missugused väekoondised seal teotsevad, kuidas ja mil viisil nad on kindlaks tehtud ja milline on nende lahinguvõime.

§ 34. **Vastase väekoondiste (väeosade) kaart** (lisad nr. nr. 5 ja 6) sisaldab kõik need andmed tema väekoondiste (väeosade) kohta, mis iseloomustavad nende lahinguväärtust. Kaarte täiendatakse alaliselt värskete andmetega.

Luureosakond (-jaoskond) on kohustatud saatma vastase väekoondiste (väeosade) kohta käivad kaardid ajaviitmatult nende meie väekoondiste (väeosade) luureteenistuse-organitele, kelle tegevuse ribas asetsevad (teotsevad) vastase antud osad.

§ 35. **Luurekaart (luureskeem)** näitab, kus asetsevad või teotsevad vastase jõud antud momendil. Luurekaart valmistatakse samas moodsus kui olukorrakaart operatiivosakonnas (-jaoskonnas). Väeosade paigutus märgitakse kaardile meil maksvate tingmärkidega, kusjuures vastase jõudude eraldamine meie omadest sünnib kas värvidega või mõnel muul teel.

Positsioonisõja olukorras võib tekkida tarvidus märkida vastase jalaväe, suurtükiväe, välikindlustiste, tagala j.n.e. kohta käivad andmed eraldi kaartidele.

§ 36. Luureandmete levitamise all mõistetakse juhi, alluvate ja naabrite informeerimist olemasolevatest teadetest.

§ 37. Juhi informeerimiseks luureteenistuse-organ teeb ettekandeid juhile või tema staabiülemale:

- järjekindlalt igapäev selleks määratud kella-aegadel;
- juhi või staabiülema nõudmisel;
- omal algatusel.

Luureteenistuse-organi ülema ettekanded võivad olla suulised või kirjalikud.

§ 38. Igapäevastel järjekorralistel ettekannetel esitab luureteenistuse-organ need andmed ja järeldused, millised on selgunud pärast viimast ettekannet.

Kui ettekanne toimub erakorraliselt juhi või staabiülema nõudmisel, siis luureteenistuse-organi ülem peab saama näpunäiteid, missuguste küsimuste peale temalt nõutakse vastust.

Omal algatusel luureteenistuse-organi ülem teeb ettekandeid siis, kui luureandmetest selgunud asjaolud nõuavad kiiret kasutamist.

§ 39. Alluvate ja naabrite informeerimiskord määratakse kindlaks vastava juhatuseastme staabiülemalt.

Oma staabi operatiivosakonda (-jaoskonda) peab luureteenistuse-organ informeerima alaliselt ja vahetult kõigist vastase kohta selgunud asjaoludest. Samas korras toimub ka väeliikide ja eriteenistuste ülemate informeerimine nendesse puutuvate erialaliste andmete kohta.

§ 40. Peale ettekannete juhile luureteenistuse-organ koostab igapäevased, perioodilised ja erakorralised **luureteadete-kokkuvõtted** juhi, samuti alluvate, kõrgema juhatuseastme luureteenistuse-organi

ja naabrite informeerimiseks. Luureteadete-kokkuvõtetes püüda eriti rõhutada neid sündmusi ja nähtusi, mis omavad suurima tähtsuse antud momendil.

Igapäevane luureteadete-kokkuvõte peab sisaldama kõik luureandmed, mis on saadud pärast viimase kokkuvõtte koostamist, ja nende sünteesi.

Perioodiline luureteadete-kokkuvõte peab andma tervikpildi vastase jõudude suurusest, rühmitusest, tegevusest, tagala organisatsioonist j.n.e. kirjeldatava perioodi eest; temale lisatakse juurde luureskeem.

Erakorralsed luureteadete-kokkuvõtted koostatakse tarvidust mööda. Nad võivad osutada vajalikuks eriti uute operatsioonide eel, alluvate tutvustamiseks vastase uute lahingutegevuse võttega j.n.e.

Isikute ja asutiste nimekirja, kellele saadetakse luureteadete-kokkuvõtted, kinnitab staabiülem.

§ 41. Vastavalt saadud teadete rohkusele ja iseloomule luureteadete-kokkuvõtted oma sisult võivad olla mitmesugused. Igal juhtumil teated grupeeritakse tegevusesuundade ja igas suunas erialade järgi (lisa nr. 7).

Luureteadete-kokkuvõtetes tuuakse kriitiliselt hinnatud andmed. Erijuhtumitel võib olla kasulik teadete saamise allika märkimine. Luureallikana kasutatud tähtsamate dokumentide ära kirjad lisatakse kõrgema juhatuseastme luureteenistuse-organile esitatava kokkuvõtte juurde.

Luureteadete-kokkuvõtted kirjutatakse alla staabiülema ja luureteenistuseorgani ülema poolt.

§ 42. Luureteenistusse puutuvat kirjavahetust (luureteadete-kokkuvõtted, ettekanded j.n.e.) sisaldavad ümbrikud peavad kandma alati erimärki „II“, et ära hoida viivitusi, millised võivad tekkida ühenduses staapides maksva kirjade registreerimise ja avamise korraga.

§ 43. Ülal kirjeldatud informeerimiskord ei võimalda alati edasi anda kõiki luureteadete üksikasju juhatuseastmete vahel; need üksikasjad aga võivad omada mõnikord olulise tähtsuse vastase selgitamisel; sellepärast on tarvilik, et luureteenistust juhtivad isikud püüaksid kasutada iga võimalust isiklikuks kokkupuutumiseks omavahel.

II p e a t ü k k .

Luureteenistuse-organid ja nende funktsioonid.

A. Üldpõhimõtted.

§ 44. Luuretöö iseäraldused nõuavad luureteenistuse-organite kindlakujulist organisatsiooni ja nende tsentraliseeritud juhtimist, tihedat koostööd omavahel, operatiivala ja eriteenistuste juhtidega ja isikliku koosseisu spetsialiseerimist töös.

§ 45. Luureteenistus nõuab tema organite juhtivalt koosseisult:

- oskust kasutada luureteenistuse alal väljakujunenud töömeetodeid;
- vormilist ühtlust asjaajamises, et hõlbustada luureandmete käsitlemist;
- vastase sõjaliste jõudude organisatsiooni, lahingukordade, väljaõppe, tegevuseviiside j.n.e. tundmist.

See eeldab luureteenistuse-organite juhtivate jõudude komplekteerimist isikutega, kes on saanud vastava eriettevalmistuse.

§ 46. Luureteenistuse-organiteks on:

- Kaitsevägede Ülemjuhataja staabi luureosakond;

- diviisi või temale vastavate väekoondiste staapide luurejaoskonnad;
- brigaadi staapide luurejaoskonnad;
- väeosade luureohvitserid;
- pataljonide luure-allohvitserid.

Luureosakonna ja luurejaoskondade organisatsioon määratakse kindlaks koosseisudega.

§ 47. Juhtimise tsentralisatsiooni ja koostöö huvides kõrgema staabi luureteenistuse-organi ülemal on õigus anda alluvate staapide luureteenistuse-organitele korraldusi, samuti nõuda neilt aruandeid ning kontrollida nende tööd salaluure, raadioluure, telefonikõnede pealtkuulamise ja sõjavangide küsitlemise alal ja anda juhtnööre luureteenistuse tehnilise täitmise kohta. Vastava juhi nõusolekul tarbekorral kutsutakse kokku alluvate juhatuseastmete luureteenistuse-organite ülemad vajalikkude juhtnööride saamiseks.

§ 48. Luureteenistuse-organi koostöö eriväelike ja -teenistuste juhtidega peab tagama ühelt poolt nimetatud väelike ja teenistuste tegevuse ärakasutamise luure-eesmärkide saavutamiseks, teiselt poolt nende pidevat informeerimist luureosakonnas (-jaoskonnas) olevate teadete kohta.

§ 49. Kõige suuremat ühtlust ja kokkukõla nõuab tegevus luure- ja operatiivalal. Luureteenistuse-organi ülem teatab luuretulemustest ajaviimatult operatiivosakonna (-jaoskonna) ülemale, kuna viimane informeerib luureteenistuse-organi ülemat olukorrast, eriti aga juhi otsustest ja kavatsustest, märkides ühtlasi need küsimused, milliste selgitamisest operatiivosakond (-jaoskond) on eeskätt huvitatud.

§ 50. Tarbekorral kõikide juhatuseastmete luureteenistuse-organite juhtiv koosseis võtab osa teadetekogumisest isikliku luurega.

B. Luureteenistus Kaitsevägede Ülemjuhataja staabi luureosakonnas.

§ 51. Kaitsevägede Ülemjuhataja staabi luureosakonna ülem juhib ja ühtlustab luureteenistust kõikidel rinnetel, siseriigis ja ka välisriikides Ülemjuhataja staabi ülemalt saadud juhtnööride kohaselt.

§ 52. Kaitsevägede Ülemjuhataja staabi luureosakonna peamiseks ülesandeks on organiseerida luureobjektide pidev jälgimine ja uurimine eesmärgiga anda Ülemjuhatajale otsuse võtmiseks küllaline pilt vastasest, liit- ja neutraalriikidest, samuti oma riigi sisemisest julgeolekust ja rahva ning kaitseväge meeolust.

§ 53. Kaitsevägede Ülemjuhataja staabi luureosakond saab teateid kõikidelt § 16 loendatud luureorganitelt, -abinõudelt ja -allikatelt. Vahetult tema käsutuses on raadioluure, välis- ja sisesalaluure ja sõjatsensuur, millised teotsevad või milliseid kasutatakse eri-juhtnööride järgi.

Luureosakonnas peetakse välisluure alal § 31 loendatud dokumendid ja luureteenistus toimub §§ 9—15 ja 27—43 kohaselt.

§ 54. Sõjavangidest küsitletakse luureosakonnas normaalselt neid, kes võivad anda teateid vastase sõjaliste jõudude üle suuremas ulatuses (vanemad juhid, kõrgema sõjalise haridusega ohvitserid, poliitilised tegelased j. t.).

§ 55. Vastase staapide asukohtade ja muude tähtsamate keskuste vallutamisel oma vägede poolt luureosakond võtab tarvitusele kõik abinõud asitõenduste saamiseks, läkitades tarbekorral kohale oma esindaja.

§ 56. Luureosakonnas uuritakse neid asitõendusid, mis:

- oma ulatuselt võivad huvitada Ülemjuhataja staapi;

- on saadud osakonna vahetul ülesandel teotsevate luureorganite kaudu (Ülemjuhataja õhuluure, salaluure j.n.e.);
- oma iseäralduste tõttu nõuavad põhjaliku uurimuse toimetamist (keerukad tehnilised vahendid, uuetüübilised mürsud j.n.e.).

D. Luureteenistus diviisi staabis.*)

a) Diviisi staabi luurejaoskond.

§ 57. Luureteenistust diviisis juhib luurejaoskonna ülem diviisi staabi ülemalt saadud juhtnõõride järgi.

Luurejaoskonna ülem allub vahetult diviisi staabi ülemale.

§ 58. Peale §§ 48 ja 49 näidatud asutiste ja isikute diviisi staabi luurejaoskond loob ja hoiab alal tiheda kontakti kohalikkude politsei- ja omavalitsuse-asutistega.

§ 59. Luurejaoskond diviisis saab teateid:

Välisluure alal:

- diviisi koosseisu kuuluvate väekoondiste ja väeosade luureteenistuse-organitelt;
- diviisi staabi poolt väljasaadetud luureorganitelt;
- sõjavangide, vastase väejooksikute, sõjapõgenikkude ja kohalikkude elanikkude küsitlemisest;
- asitõenduste uurimisest;
- raadioluurelt;
- salaluurelt.

Siseluure alal:

- sisesalaluurelt;

---

*) Selles alajaotuses toodud põhimõtted on maksivad ka Merejõudude ja Õhukaitse staabi luureteenistuse-organide kohta.

- sõjatsensuurilt;
- riigivastaste isikute küsitlemisest;
- asitõenduste uurimisest.

Peale selle luurejaoskond saab teateid Ülemjuhataja staabi luureosakonnalt ja naaberdiviiside luurejaoskondadelt.

§ 60. Jaoskonnaülem peab organiseerima luureteenistuse niiviisi, et diviisi juhatusel oleksid alati käepärast kõige värskemad teated vastasest diviisi rindel ja selle naabruses.

Luureteenistus toimub luurejaoskonnas vastavalt §§ 9—15 ja 27—43. Jaoskonnas peetakse järgmised dokumendid:

- luurepäevaraamat;
- vastase lahingukoosseisu tabel;
- vastase väekoondiste (väeosade) kaardid;
- luurekaart (luureskeem).

§ 61. Diviisi luurejaoskond esitab Ülemjuhataja staabi luureosakonnale kokkuvõtted järgmistel tähtaegadel:

- igapäevased ja perioodilised luureteadete kokkuvõtted Ülemjuhataja staabi ülemalt määratud tähtaegadeks ja
- erakorralised kokkuvõtted vajaduse järgi.

Alluvate väekoondiste (brigaadide), väeosade ja asutiste, samuti naabrite informeerimine luureandmetest sünnib diviisi staabi ülemalt määratud korras ja tähtaegadel.

§ 62. Diviisi staabi luurejaoskond toimetab sõjavangide küsitlemist sellekohase küsimustiku (lisa nr. 9) ja küsitlemislehe (lisa nr. 10) järgi. Küsitlemisleht täidetakse vähemalt kahes eksemplaris.

§ 63. Diviisi staabi luurejaoskond toimetab üksikasjaliselt kõikide asitõenduste uurimist. Uurimise tulemused fikseeritakse **asitõenduste üle-**

vaatuse aktis (lisad nr.nr. 11, 12 ja 13). Ülevaatusel selgunud väärtusetä asitõendused hävitatakse, teised hoitakse alal luurejaoskonnas või saadetakse Ülemjuhataja staabi luureosakonda (juhtumil, kui viimane on neist huvitatud).

§ 64. Sõjavangide, ülejoosikute ja sõjapõgenikkude küsitlemislehe teine eksemplar ja väljavõtted tähtsamate asitõenduste ülevaatuse aktidest saadetakse Ülemjuhataja staabi luureosakonda.

b) Raadioluure.

§ 65. Raadioluure organiseerimine ja juhtimine diviisi raioonis on diviisi sideülemale ülesandeks. Juhendid selleks ta saab diviisi staabi ülemalt.

Sideülem vastutab selle eest, et luureks määratud abinõusid ei kasutataks sidepidamiseks.

§ 66. Raadioluure korraldamisel diviisi sideülem töötab kontaktis luurejaoskonna ülemaga ja esitab viimasele viivitamatult kõik raadioluure andmed läbitöötatult.

d) Suurtükiväe luure.

§ 67. Suurtükiväe luuret organiseerib ja juhib diviisi suurtükiväe ülemale vahetult alluv diviisi suurtükiväe luureohvitser suurtükiväe ülemalt saadud juhtnööride järgi.

§ 68. Suurtükiväe luureohvitser saab teateid:

- suurtükiväe osadelt (väljavõtted VP päeva-
raamatutest, asitõendused killukorjajate mees-
kondadelt j.n.e.),
- diviisi luurejaoskonna ülemalt,
- diviisi suurtükiväe vaatlusepunktidelt.

§ 69. Saadud andmed luureohvitser töötab läbi vastavalt §§ 27—43 nõuetele. Ta koostab igapäevased, perioodilised ja erakorralised luureteadete-

kokkuvõtted vastase suurtükiväe tegevuse kohta diviisi suurtükiväe ülema poolt määratud tähtaegadeks ja esitab nad viimasele ühes luurekaardiga (luureskeemiga); ära kirjad diviisi suurtükiväe ülemale esitatud kokkuvõtetest luureohvitser saadab viivitamatult luurejaoskonna ülemale.

§ 70. Diviisi suurtükiväe luureohvitser teotseb kontaktis diviisi staabi luurejaoskonna ülemaga, kellelt saab näpunäiteid tegevuse ühtlustamiseks. Ta võtab tarvidust mööda osa vangide-suurtükiväelaste ülekuulamisest ja asitõenduste uurimisest suurtükiväe alal.

E. Luureteenistus brigaadi staabis.

§ 71. Luureteenistust brigaadis juhib brigaadi staabi luurejaoskonna ülem staabiülemalt saadud juhtnööride kohaselt.

§ 72. Brigaadi luurejaoskond saab teateid:

- väeosadelt;
- brigaadi staabi poolt luureks väljasaadetavalt luureorganitelt;
- brigaadi vaatlusepunktidelt;
- telefonikõnede pealtkuulamispostidelt;
- sõjavangidelt ja asitõendustest;
- diviisi ja naaberbrigaadide luureteenistuseorganitelt.

§ 73. Luurejaoskonna ülem peab organiseerima luureteenistuse nii, et brigaadi juhatusel oleksid alati käepärast kõige värskemad teated § 1 loendatud objektide kohta brigaadi ja tema lähemate naabrite lõikudes (ribades).

Luureteenistus brigaadi luurejaoskonnas toimub vastavalt §§ 9—15 ja 27—43.

Luurejaoskonnas peetakse luurepäevaraamatut, vastase jõudude lahingukoosseisu tabelit ja luurekaarti.

§ 74. Sõjavangide küsitlemist brigaadi luurejaoskonna ülem toimetab ühes vastava eriala või eriteenistuse ohvitseriga, kusjuures ülekuulamisel eeskätt kontrollitakse väeosade luureohvitseridelt saadud küsitlemislehtedes märgitud teateid; täiendavaid teateid küsitakse tarvidust mööda väekoondivise küsitlemislehe (lisa nr. 9) järgi. Neisse tehnikalistesse väeosadesse kuuluvad sõjavangid, milliste esindajad puuduvad brigaadi staabis, saadetakse otsekohe diviisi staapi edasi.

Küsitlemisleht täidetakse kahes eksemplaris, millest üks saadetakse ühes sõjavangidega diviisi staapi; viimasele saadetakse ka üks eksemplar väeosa luureohvitseri poolt täidetud küsitlemislehtedest.

§ 75. Asitõenduste uurimist brigaadi luurejaoskond toimetab ainult üldjoontes. Väeosade luureohvitseride poolt mõnesugustel põhjustel ilma nimestikkudeta saadatud või brigaadi luureorganite kaudu muretsetud asitõenduste kohta koostatakse vastav nimestik brigaadi staabi luurejaoskonnas.

Asitõendused saadetakse nimestiku juures diviisi staabi luurejaoskonda.

§ 76. Mitmesuguste väeliikide ja eriteenistuste juhid, kui nad on brigaadis ette nähtud, teotsevad luureteenistuse alal samadel põhimõtetel, nagu vastavad juhid diviisis (§§ 65—70).

G. Luureteenistus väeosas.

§ 77. Luureteenistust väeosas juhib luureohvitser, kes allub vahetult staabiülemale ja saab viimaselt vajalikud juhtnõupid ja ülesanded.

Neis väeosades, kus staabiülem puudub, luureohvitser allub vahetult juhile.

§ 78. Väeosa luureohvitser saab teateid:

— allüksustelt;

— väeosa korraldusel väljasaadetud luureorganitelt;

- väeosa ja suurtükiväe vaatlusepunktidelt;
- väeosa piirkonnas töötavatelt telefonikõnede pealtkuulamispostidelt;
- sõjavangidelt, ülejoosikutelt, sõjapõgenikkudelt ja kohalikkudelt elanikkudelt;
- brigaadi ja naaberväeosade luureteenistuseorganitelt.

§ 79. Jalaväerügemendi luureohvitseri lähema-tekts abilisteks kohtadel on **luure-allohvitserid** pataljonides.

Pataljoni luure-allohvitser allub vahetult pataljoni adjudandile, kuid tehnilisi juhtnööre ja eri-ülesandeid luure alal ta saab luureohvitserilt.

Luure-allohvitseri tähtsamaks ülesandeks on koguda ja edasi toimetada luureohvitserile kõik luure, vaatluse ja lahinguga pataljonis saadud andmed. Nende andmete kogumiseks luure-allohvitser ilmub tarbekorral isiklikult kompanite juurde.

§ 80. Väeosa luureohvitseril peavad olema alati käepärast kõige värskemad, üksikasjalisemad ja täpsamad andmed vastasest, maastikust, elanikkonnast ja tema ainelistest varadest rügemendi tegevuseraioonis ja selle naabruses.

§ 81. Väeosa luureohvitser peab teadete arvestamiseks järgmisi dokumente:

- luurepäevaraamatut;
- väeosa rindel teotsevate vastase jõudude lahingukoosseisu tabelit;
- luurekaarti (luureskeemi).

Väeosa lahkumisel rindelt luureohvitser annab asemele tulnud väeosa luureohvitserile üle kokkuvõtte luureandmetest vastase kohta, ärakirja vastase jõudude lahingukoosseisu tabelist ja luureskeemi.

§ 82. Luureteenistus väeosas toimub §§ 9—15 ja 27—43 põhimõtete kohaselt.

Luureteadete-kokkuvõtete saatmise kord kõr-

gema juhatuseastme luureteenistuse organile ja naaberväeosadele määratakse kindlaks brigaadi staabiülevalt. Väeosäülema ja alluvate informeerimine luureteadete kohta sünnib väeosä- või staabiülevalt määratud korras.

§ 83. Jalaväerügemendi luureohvitser kontrollib isiklikult pataljonide luure-allohvitseride ja rügemendi, pataljonide ja kompanite VP-de tegevust ning annab ühtlasi näpunäiteid luure-allohvitseridele ja vaatlejatele. Ta hoolitseb selle eest, et pataljonide vahetamisel vahetatav pataljon annaks vahetajale üle kõik tema tegevuseribasse (lõiku) puutuvad teated vastasest.

Kõigi väeosade luureohvitserid on kohustatud kaasa aitama kõrgematest staapidest väeosä piirkonda läkitatud isikutele luuretöös.

§ 84. Luureohvitser toimetab isiklikult sõjavangide esialgset küsitlemist. Küsitlemist tuleb toimetada viivitamatult ja vangidelt küsida ainult neid teateid, millistest rügement on otseselt huvitatud.

Tehnilistesse vägedesse kuuluvaid vange küsitlevad vastavad eriteadlsed (gaasikaitse juhataja, pioneriohvitserid j. t.) staabiülema määramisel.

§ 85. Kui väeosas on saadud suuremal arvul sõjavange, siis luureohvitser küsitleb neid ainult üldjoontes, üles märkides tähtsamate vangide (juhid, eriteadlsed j. t.) isiku kohta käivad andmed (nimi, ametikoht ja väeosä, kuhu vang kuulus). Üksikasjalisemalt küsitletakse vaid tähtsamaid vange ja kontrollitakse nendelt saadud andmeid küsimuste esitamisega teistele.

Teateid küsitakse lisa nr. 8 toodud küsimustiku järgi ja saadud andmed märgitakse sõjavangi küsitlemislehele (lisa nr. 10). Viimane täidetakse 3 eksemplaris.

§ 86. Kui sõjavang ei mäleta täpsalt kohalikkude esemete nimetusi, siis on tarvilik jälgida antud seletusi kaardil ja nõuda ülekuulatavalt nende kohtade kirjeldust või lihtsat skeemi.

Väga kasulik on, et sõjavang, eriti aga ülejoosik, näitaks vaatlusepunktist neid esemeid maastikul, kus asetseb (teotseb) tema väeosa ja naabrid.

§ 87. Asitõenduste leidmiseks luureohvitser toimetab vangide läbiotsimist. Läbiotsimisel leitud dokumendid, kirjavahetus, erakirjad, padrunid ja teised asitõendused kantakse pärast nendega tutvumist vastavasse nimestikku (lisa nr. 14) ja koondatakse erilisse vangi nime kandvasse pakki.

§ 88. Pärast küsitlemist saadetakse vang (vangid) brigaadi staabi korraldusse või selleks määratud koondusepunktidesse. Ühes vangidega saadab luureohvitser brigaadi staabi luurejaoskonna ülemale tema poolt täidetud küsitlemislehed (2 eks.), asitõendused ja vangide nimestiku, millest peab selguma:

- missugused vangid on tema poolt juba üksikasjalisemalt küsitletud (kriipsutada nimi ühekordselt alla);
- keda ta soovib küsitleda täiendavalt (kriipsutada nimi kahekordselt alla).

Tähtsad vangid (vanemohvitserid, kõrgema sõjalise haridusega juhid, lennuväelased ja poliitilised tegelased) tulevad saata ajaviitmatult brigaadi staapi.

§ 89. Luureohvitser selgitab iga lahingu lõpul, missuguseid uusi vahendeid ja lahingutegevuse võtteid vastane on kasutanud. Saadud andmed ta esitab erakorraliste kokkuvõtete näol brigaadi luurejaoskonna ülemale.

J u h e n d i d

sõjavangide, sõjavangist põgenenud oma kaitseväelaste, sõjapõgenikkude ja kohalikkude elanikkude küsitlemiseks.

A. Sõjavangide küsitlemine.

1. Sõjavangide, eriti juhtiva koosseisu küsitlemisel peab eeskätt arvestama seda, et neid on varemini hoiatatud ja õpetatud vangilangemise korral vaikima. Et sellele vaatamata saada tarvilikke andmeid, tuleb kasutada igakord olukorrale vastavaid küsitlemisviise ja võtteid, millised olenevad küsitletava iseloomust, tema psüühilisest seisukorrast j.n.e. ja ka küsitaja oskusest. Neil põhjustel pole võimalik anda konkreetseid küsitlemisviise, vaid võib tuua ainult üldtunnustatud põhimõtteid sel alal.

2. Küsitlemine peab toimuma võimalikult kiirelt pärast vangivõtmist, sest vangilangemise momendil ja mõned tunnid selle järele inimene elab üle teava ärevuse ja kaotab enesevalitsemise. Tema senine tegevus on katkestatud; edaspidise saatuse üle ei suuda ta veel enesele aru anda. Ta ei ole veel suutnud mõelda sellele, et teda võidakse küsitleda, ja tal puuduvad valmismõeldud vastused.

3. Sõjavange küsitletakse üksikult ja lihtsa jutuajamise näol. Inimene oma kaaslaste ja eriti ülemate juuresolekul peab harilikult kinni temale õpetatud reeglitest ja solidaarsusest. Teiseks võivad kaaslased, eriti endised juhid mõjutada küsitletavaid avalduste tegemisel.

Et jätta küsitlemisest sõjavangile lihtsa jutu-
ajamise mulje, on soovitav küsida tema nime alles
ülekuulamise lõpul ja tema juuresolekul võimalikult
vähem kirjutada.

4. On soovitav, et küsitaja enne küsitlemisele
asumist tutvuks nende andmetega, mis on ole-
mas antud väeosade kohta, eesmärgiga jätta küsit-
tavale niisugune mulje, et kõik see, mida ta teab, on
küsitajale juba teada; seesugusel korral annab
vang seletusi harilikult parema meelega.

5. Küsitlemise edu eeltingimuseks on, et küsit-
leja valdaks hästi küsitletava keelt ja tunneks põhja-
likult vastase sõjaväe organisatsiooni ja taktikat.

6. Küsitlemist toimetab normaalselt luure alal
teotsev ohvitser. Tal on võimalus kasutada sõja-
vangidelt saadud katkendlikke teateid ja võrrelda
neid teistest allikatest saadud andmetega.

7. Teadete saamisest sõjavangilt on huvitatud
kõik juhatuseastmed ja eriteenistused. Seepärast
igas väekoondises või väeosas küsitakse sõjavangilt
vaid neid teateid, millest antud väekoondis või väe-
osa on otseselt huvitatud. Pärast küsitlemist vang
saadetakse kõrgema juhatuseastme korraldusse.

Erijuhtudel ja eriti tähtsate vangide edasitoime-
tamise kiirustamiseks võib kasutada olemasolevaid
liiklemisvahendeid.

Vastukäivate seletuste andmise ärahoidmiseks
saadetakse ühes vangiga kõrgema juhatuseastme
korraldusse ka tema poolt antud seletused ja nende
juurde kuuluvad asitõendused.

8. Sõjavangid võivad anda sihilikult valetateid
ja varjata seda, mida nad teavad. Selle vältimiseks
võib osutada vajalikuks sõjavangide küsitlemine
agentuurkorras. Vangideks ümberriietatud agen-
did saadetakse vangide sekka, leitakse kaastöölised
vangide eneste hulgast j.n.e.

9. Võetud sõjavangid otsitakse läbi. Vangidelt võetakse ära relvad, ametlikud dokumendid ja varustis, mida nad edaspidi ei vaja.

Vangide isiklikud asjad, samuti au- ja tunnusmärgid (õlakud j.n.e.) jäävad puutumata.

10. Suurte operatsioonide ajaks väekoondise staap näeb ette kogumispunktid vangidele, kus nad mahutatakse ära niiviisi, et ohvitserid, allohvitserid ja sõdurid oleksid eraldi, samuti küsitletud mehed eraldi nendest, kes alles küsitlemata.

11. Sõjavangide küsitlemisel saadud andmete lõplik läbitöötamine on diviisi staabi luurejaoskonna ja Ülemjuhataja staabi luureosakonna ülesandeks. Nemad teevad kõigist tähelepanuväärivatest teadetest üldkokkuvõtted ja saadavad teadmiseks väeosadele.

B. Sõjavangist põgenenud oma kaitseväelaste küsitlemine.

12. Sõjavangist põgenenud oma kaitseväelased on sama tähtsaks allikaks teadete kogumisel vastase üle kui sõjavangid; eriti väärtuslikke teateid võib neilt saada vastase tagala kohta.

13. Sõjavangist põgenenud isikute küsitlemisel on tarvis täpsalt kindlaks teha, missuguseid teid mööda nad liikusid ja kust tulid läbi vastase rindest.

14. Sõjavangist põgenenud isikute esialgne küsitlemine toimub väeosas, kus luureohvitser selgitab:

- põgeniku ees-, isa- ja perekonnanime;
- kus väeosas teenis enne vangilangemist;
- millal ja kus vangi langes;
- kus viibis vangisolemise ajal;
- millal põgenes;
- põgenemistee ja rindest läbituleku koht;
- missuguseid väeosi on märganud rindel ja tagalas.

Pärast küsitlemist saadetakse isik ühes küsitlemislehe ärakirjadega (2 eks.) brigaadi staapi.

15. Brigaadi luurejaoskond kontrollib rügemendis toimetatud küsitlemise tulemusi ja selgitab peale selle:

- kas küsitletav pani tähele vastase väeosade vedu raudteel või üldse väeosade liikumist;
- milline on vastase väeosade meeoleolu põgeniku isiklikkude muljete ja kohalikkude elanikkude jutustuste järgi;
- elanikkude meeoleolu vastase poolt vallutatud maa-alal, eriti tagalas;
- kus ja missugustel aladel töötas sõjavangis, kord ja toitluseolud vangilaagrites ja missuguste meie vangilangenud kaitseväelastega puutus kokku.

Pärast küsitlemist saadetakse põgenik ühes küsitlemislehtedega, mis täidatud rügemendis ja brigaadis (à 1 eks.), diviisi staapi.

16. Diviisi luurejaoskond kontrollib brigaadist saadud andmeid ja esitab tarbekorral sõjavangist põgenenud isikutele veel täiendavaid küsimusi vastase kohta (vastase väeosade ja asutiste dislokatsioon sisemaal j.n.e.).

Pärast küsitlemist diviisi luurejaoskonna ülem saadab saadud materjalid tarbekorral Ülemjuhataja staabi luureosakonda. Otsuse põgeniku enese edaspidise teenistuse kohta teeb väekoondise juht: kas määrab ta endisse väeossa (kui väeossa on nõus teda vastu võtma) või tagavarapataljoni.

17. Neid sõjavangist põgenenud oma kaitseväelasi, keda kahtlustatakse vastase salaluure teenistuses seismises, küsitletakse täiendavalt siseluure organites (teadetekogumispunktis, informatsiooni-ohvitseride poolt) või poliitilises politseis.

D. Vastase poolt vallutatud territooriumilt põgenenud eraisikute (sõjapõgenikkude) küsitlemine.

18. Sõjapõgenikkude või läbi rinde tulnud isikute kaudu võib saada kasulikke teateid vastase osade paiknemisest rindel, dislokatsioonist seljaguses, rahva meeleolust j.n.e. Nende küsitlemine toimub harilikult omavahelise jutuajamise näol.

19. Rohkearvuliste sõjapõgenikkude küsitlemist on otstarbekohane toimetada nende koondusekohtades, kuhu tarbekorral sõidavad kohale ka väekoondiste luureteenistuse-organite esindajad.

E. Kohalikkude elanikkude küsitlemine.

20. Kohalikud elanikud meie vägede poolt vallutatud territooriumil võivad näidata, kuidas paiknesid vastase osad enne lahingut, missugustes suundades ja korras nad taandusid, kus asusid uutele positsioonidele, millised olid vastase kaotused lahingus, missugune oli meeskonna meeleolu j.n.e.

21. Kohalikkude elanikkude juures võib leida mõnikord ka asitõendusid (kviitungid, mahajäänud kirjavahetus, relvad j.n.e.). Samuti võib neil olla teateid vastase poolt mahajäetud relvade, laskemoona ja toiduainete ladudest, end varjavate vastase osade peidupaikadest j.n.e.

22. Kohalikkude elanikkude küsitlemist toimetatakse väeosade ja väekoondiste staapide asukohtade järgi. Küsitlemist toimetavad peamiselt sisseluure organid.

Kohalikelt elanikelt võetud asitõendused tulevad saata alluvuse korras diviisi staabi luurejaoskonda, ära märkides, kust, millal ja kellelt nad on saadud.

Kohalikkudest elanikkudest omab erilise tähtsuse kohalikkude võimude küsitlemine, kellelt võib saada väärtuslikke ametlikke andmeid.

luurekava „ „ 193 a. peale.

(Väekoondamise või väeosa nimetus)

Ülesanded	Kes täidab	Täitmise aeg	Kellele, kuhu, kuidas ja millal saata teated	Märkus

Luurepäevaraamat.

.....
(Väeosa või väekoondise nimetus)

Teate saamise aeg (kuupäev ja kellaeg)	Kellelt saadud. Sisu kokkuvõte	Mis selle teate põhjal ja millal on tehtud	Märkus

Alustatud

Lisa nr. 5.

..... staabis
„ „ ..... 19..... a. Ärakirjad on antud
.....

DIVIISIKAART.

(nimetus, tüüp)

Nr. ....

---

1. Diviisi formeerimise aeg, koht, esialgsed allüksused ja komplekteerimisraioon.

---

2. Rahvuslik ja poliitiline koosseis; alluvus ja liikumine.

---

3. Diviisi tegevus enne käesoleva kaardi kokkuseadmist ja tegevuse hinne.

---

4. Tähtsamad muudatused diviisi organisatsioonis ja praegune organisatsioon.

Muudatused.	Praegune organisatsioon (lahingukoosseis).
-------------	--

---

5. Diviisi vanemad juhid, nende määramise aeg (põhjused) ja iseloomustus.

---

6. Millal, kus ja kuidas diviisist teateid saadud				
7. Kus raionis ja kelle vastu diviis teetsenud				
Väeosad				
Mehi üldse				
Jalav. võitl. (täake)				
Ratsaväel. (mööku)				
Kergeid	Kuu- lip.			
Raskeid				
Pataljoni	Suurt.			
Rügemendi				
Kahureid	Diviis suurt.			
Haubitsaid				
Soomusautosid				
Tanke				
Lennukeid				
Aerostaate				

8. Diviisi lahinguline ja arvuline koosseis ja relvastis

9. Diviisi kaotused (ka väe- ja ülejooksikud)	10. Diviisi täiendamine	11. Diviisi lahinguvõime hinne

Jaoskonna
Osakonna ülem

Alustatud

..... staabis
(Rügemendi nimetus ja tüüp)

„..... 19..... a.

rügemendi-kaart

nr......

1. Formeerimise aeg ja koht .....

2. Rügemendi liikumine: .....

3. Organisatsioon	4. Rahvuslik ja poliitiline koosseis	5. Arvuline koosseis ja relvavastis (vastavalt väeliikidele)	6. Kaotused	7. Täiendamine	8. Vanemad juhid	9. Teadete saamise aeg, koht ja viis	10. Rügemendi lahinguvõime (hinne)

..... (väeosa, väekoon-
..... dise nurgastamp).
„.....“.....19 a. kell.....
Nr.....

Luureteadete-kokkuvõte nr......

Andmetel kuni „.....“.....19 a. kell .....
Kaart: .....

1. Vastase tegevus rindel.
2. Vastase lahingukoosseis (väeliikide järgi).
3. Tagala.
4. Kindlustusetööd.
5. Järeldusi.

.....
Staabi ülem.

Kokkuvõte on saadetud:

.....
Luureohvitser (luurejaoskonna
või luureosakonna ülem).

.....
(Saaja ja väljasaatmise aeg).
.....
.....

Märkus: Peale ülalnimetatud alade kokkuvõte võib sisal-
dada olukorra kohaselt veel teisi küsimusi.

KÜSIMUSTIK

sõjavangi küsitlemiseks väeosas.

Küsimuse nr.	K ü s i m u s e d
1.	Kas sõjavang või ülejoosik. Millal, kus, mis ülesande täitmisel ja kelle poolt vangistatud.
2.	Väeosa ja allüksuse nr.nr. ja nimetused. Millal ja kust saabus väeosa praegusele kohale. Kuhu läks vahetatud väeosa. Missuguseid väeosi teel olles on näinud.
3.	Väeosa ja allüksuste organisatsioon ja lahingukoosseis (võitlejate, relvade ja tehnilise varustise arv).
4.	Missuguseid abijõude ootab väeosa kõige lähemal ajal. Väeosa ja allüksuste lähemad ülesanded ja nende täitmisele asumise aeg.
5.	Väeosa üksikasjaline paigutus esijärgus ja varus, VP., KP. ja staapide asukohad. Naabrite üldine paigutus.
6.	Positsioonide üksikasjaline kirjeldus (kaevikud ja muud kaitsehitised, tõkked, varjendid j.n.e.). Klp. ja saaterelvade täpsad asukohad ja tuleülesanded.
7.	Suurtükiväe paigutus, patareide asukohad, arv, kaliiber, liikumisviis, taktikaline jaotus, alluvus ja tuleülesanded.

Küsimuse nr.	K ü s i m u s e d
8.	Soomusväe osad: koosseis, paigutus, relvastis, alluvus ja ülesanded.
9.	Sidevõrk: sidesõlmed, liinid, sideabinõud ja maksvad signaalid, kuulamisaparaadid, šiffrid, koodid.
10.	Väeosade varustamine laske- ja toitmoonaga.
11.	Gaasikaitse korraldus rindel. Gaasitagavarad rindel (mürsud, miinid, balloonid).
12.	Sanitarabi: sidumispunktide asukohad, haavatute ja haigete arv.
13.	Väeosa meeleolu ja distsipliin. Mis teab meeleolust kodumaal. Kirjad kodunt.
14.	Vangi juures leitud dokumendid, kaardid, relvad ja asjad.
15.	Muud küsimused.
16.	Millal ja kuhu on küsitletu edasi saadetud.

KÜSIMUSTIK

sõjavangi küsitlemiseks väekoondise staabis.*)

1. Teated väekoondise kavatsuste, väeosade asetuse ja lahinguülesannete kohta:

- a) Juhatuse üldised kavatsused (kaitse, pealetung, taandumine) ja vägede koondamise tunnused.
- b) Vägede ümberpaigutused rindel, seljatagusest rindele ja vastupidi.
- d) Naaberväeosade ja kõrgemate väekoondiste asetused rindel ja lähemas seljataguses (varud), lahinguülesanded ja nende täitmisele asumise tähtsused.

2. Teated väekoondise organisatsiooni ja lahingukoosseisu kohta:

- a) Naaberväeosade ja kõrgemate väekoondiste organisatsioon ja lahingukoosseis (meeste üldarv, tääkide ja mõökade arv, relvastis ja tehniline varustis). Vanemate juhtide nimed ja iseloomustus (sõjalised võimed, poliitiline meelsus ja iseloomujooned).
- b) Väeosade täiendamine tagavaraosadest. Uued formeerimised.

3. Lennuvägi: koosseis, aerodroomide ja maandumispaikade asukohad. Lennukite ja vaatlusepalade tüübid ja arv. Lennuväe osade ülesanded.

4. Seljatagused positsioonid ja muud kaitseehitised (asukohad, tüübid, moondamisviis, seisukord, tööliste arv j.n.e.).

---

*) Täienduseks väeosa luureohvitseri poolt esitatavaile küsimusile.

5. Diviisi, korpuse ja armee sidevõrgu seisukord: telefoni-, telegraafi- ja raadioside.

6. Tagala:

- a) Teedevõrk ja liiklemise korraldamine: raud-, maa- ja veeteede seisukord ja käimasolevad tee-ehituse tööd diviisi, korpuse ja armee tagalas. Väeosa, diviisi, korpuse ja armee juurde- ja äraveo teede korraldus (sõlmpunktid, ladude täpsad asukohad ja koosseis, transportide koosseis ja liikumise ajad, kaitse õhukallaletungi vastu j.n.e.). Väljaposti korraldus.
- b) Väejuhatusele maksmapandud korraldused kohalikkude elanikkude ja nende majapidamiste kohta.

7. Teated elu ja meeleolu kohta:

- a) Teenistusekord ja elutingimused rindel ja tagalas.
- b) Meeleolu ja poliitiline meelsus väeosades rindel ja tagalas. Kohalikkude elanikkude meeleolu. Selgitusetöö teemad ja tagajärjed. Meie agitatsiooni mõju.

8. Küsititava kohta käivad teated:

- a) Tööala (elukutse) enne kaitseväeteenistust ja poliitiline meelsus (part. kuuluvus, parteitu j.n.e.).
- b) Mida näitas dokumentide ja asjade analüüs. Antud seletuste usaldusväärsus.
- c) Kuhu on küsitletu edasi saadetud.

Küsitlemisaeg:

„.....“.....19 a. kell.....

Koht .....

Väeosa .....

Sõjavangi küsitlemisleht.

Küsimuse nr.nr.	V a s t u s e d

Vastaselv võetud dokumentide ülevaatusakt.

Kokku seatud ..... aastabi ..... jsk. „ „ ..... 19 .. a.
 osak.

Järjek. nr.nr.	Dokumentide nimetus	Kus, millal ja kellelt saadud	Dokumendi sisu lühike kokkuvõte	Märkus (kus dokument alal hoitakse jne.)

Osakonna (jaoskonna) ülem.

Vastaselt võetud kirjade ülevaatus akt.

Järjek. nr. nr.	Aadressid		Kust ja millal saadud	Postitempli kuu- päev ja välja- postkontori nr.	Märkus (kus kiri alal hoitakse või kuhu saa- detud jne.)	Väljavõtted kirja sisust (kui leidub eriti mär- kimisväärset)
	Saatja	Saaja				

Osakonna (jaoskonna) ülem.

Asitõenduste-esemete ülevaatus akt.

Koostatud ..... staabi ..... „^{jaaskonnas} „^{osakonnas} ..... 19..... a.

Järjek. nr.nr.	Asitõenduste nimetus	Kus, millal ja kellelt saadud	Asitõenduse lühike kirjeldus	Kus asitõendus alal hoi- takse või kuhu saadetud	Märkus

Jaaskonna
Osakonna
ülem.

Asitõenduste nimestik.

Koostatud ..... rügemendis „.....“ ..... 19... a.

Järjek. nr.nr.	Asitõenduse nimetus	Kus ja kuidas saadud	Märkus

(alkiri)
Luureohvitser.

